

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Giorgio Del Vecchio, Saggi intorno allo Stato, 1ον τεῦχος τῶν δημοσιεύσεων τοῦ Istituto di Filosofia del Diritto della R. Università di Roma, Roma 1935—XIII, 246 σελ.

Διὰ B. Διατάγματος τῆς 26 οκτωβρίου 1933, δημοσιευθέντος ἐν τῇ Ἑφημ. τῆς Κυνηρήσεως τῆς 16 Μαρτίου 1934, ἰδρύθη ἐν Ρώμῃ Ἰνστιτούτον τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου, προσηρτημένον τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἰταλικῆς Πρωτευόσης. Τοῦτο ἔχει ὡς ἀποστολὴν νὰ προαγάγῃ τὴν πρόοδον καὶ τὴν τελειοποίησιν ἐν τῇ σπουδῇ τῶν ζητημάτων, ἀτινα συνδέονται πρὸς τὸν κλάδον τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν ἔτι ἀπόδειξιν τῆς ἀγθίσεως, ἢν ἀπό τινων ἐτῶν ὁ κλάδος οὗτος σημειοῖ, οὐ μόνον ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἐνθα ἡ Φιλοσοφία τοῦ Δικαίου ἔσχεν ἔνδοξον θεωρεῖν, πλουσιωτάτην εἰς δόντα καὶ ἔργα ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας εἰς τὰς δοπίας ἡ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν τοῦ Δικαίου ἐπίδοσις ὑπῆρξε μικροτέρα. Οὕτω π.χ. ἐν Γαλλίᾳ ἰδρύθησαν ἀπὸ πενταετίας τὰ «Archives de Philosophie du droit et de Sociologie juridique», παρ' ἡμῖν δὲ ἐκτὸς τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Ἀρχείου Φιλοσοφίας καὶ Θεωρίας τῶν Επιστημῶν» συνεπληρώθη καὶ ἡ ἔδρα τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐν λόγῳ Ἰνστιτούτου ἀνετέθη εἰς τὸν περίφημον Καθηγητὴν τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου καὶ Κοσμήτορα τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ρώμης Giorgio Del Vecchio. Καλυτέρα πράγματι ἐκλογὴ δὲν ἦτο δυνατή. Ὁ Καθηγητὴς Del Vecchio τυγχάνει ἀναμφισβήτητως ἐκ τῶν κορυφαίων φιλοσόφων τοῦ Δικαίου. Ἐγκρατέστατος περὶ τε τὴν Φιλοσοφίαν καὶ τὴν Νομικὴν κέκτηται ἐπὶ πλέον εἰς μέγιστον βαθμὸν τὸ διδακτικὸν τάλαντον. Ἡδη τὰ βιβλία αὐτοῦ μαρτυρῶσι τὴν ἀσυναγώνιστην αὐτοῦ σαφήνειαν, εἶναι δὲ ἔτι σαφεστέρα ἡ ἀπὸ τῆς ἔδρας διδασκαλία του. Ἐν Ἰταλίᾳ τὸ μάθημα τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου προορίζεται διὰ τοὺς τριτοετεῖς καὶ τελειοφοίτους φοιτητάς. Οὐχ ἡττογ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ρώμης διδάσκεται εἰς τοὺς πρωτοετεῖς φοιτητάς, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς σαφηνείας τοῦ Καθηγητοῦ Del Vecchio, τοῦ δοπίου τὸ ἀκροατήριον ὑπερπληρωτὸν μίαν ἀχανῆ αἴθουσαν τῆς Νομικῆς Σχολῆς. Προσηνέστατος καὶ συμπαθέστατος πρὸς τοὺς φοιτητὰς αὐτοῦ ὁ Del Vecchio κατορθώνει, διὰ τῆς ἀπλοποιήσεως τῶν προβλημάτων τῇ βιηθείᾳ παραδειγμάτων λαμβανομένων ἐξ ὅλων τῶν κλάδων τοῦ Δικαίου, νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ἀκροατήριόν του εἰς τὰ δυσκολώτερα προβλήματα τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Κράτους.

Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ρώμης διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἰνστιτούτου τούτου ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ ἥδη ὑφιστάμενον τοιοῦτον τοῦ Δημο-

σίου Δικαίου συμπληροῦ τὰ ἔργαστήρια, οὕτως εἰπεῖν, διὰ τὴν φιλοσοφικὴν σπουδὴν τοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Κράτους.

Τὸ Ἰνστιτοῦτον τοῦτο ἥρξατο τῆς δημοσιεύσεως σειρᾶς μελετῶν συναφῶν πρὸς τὸν κλάδον τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου τὸ πρῶτον δὲ τεῦχος τῶν δημοσιεύσεων τούτων ἀποτελεῖ τὸ ἔργον τοῦ Del Vecchio, *Saggi intorno allo Stato*. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι συλλογὴ διαφόρων ἔργασιῶν τοῦ συγγραφέως, δημοσιευθεισῶν ἡδη εἴτε ὑπὸ τύπου διαλέξεων, εἴτε ὑπὸ τύπου ἀρθρων, εἴτε ὑπὸ τύπου ἀνακοινώσεων ἐν διαφόροις ἐπιστημονικοῖς συγεδρίοις. Εἶναι δὲ αὗται αἱ ἔξης: 1) *Sulla statualità del diritto*. 2) *La crisi dello Stato*. 3) *Individuo, Stato e Corporazione* 4) *Etica, diritto Stato*. 5) *Stato e Società degli Stati*. 6) *Stato fascista e vecchio regime*. 7) *Contro il medievalismo giuridico καὶ Burocrazia e servizio della Nazione*. Ἐν τῇ ἐν λόγῳ συλλογῇ εἰς τὰς ἔργασίας ταύτας ἐλαχίστας μόνον προσθήκας ἔχει κάμει ὁ συγγραφεὺς.

Ἡ συλλογὴ δύμως αὗτη ἀποτελεῖ, ὡς ἄλλως τε αὐτὸς οὗτος ὁ συγγραφεὺς δηλοῖ, ἐνιαῖον ἔργον, ἐκ τῆς μελέτης τοῦ δποίου δύναται τις νὰ λάθῃ σαφῆ, καίτοι περιληπτικῶς ἐκτεθειμένην, ίδεαν τῶν γενικῶν θεωριῶν τοῦ συγγραφέως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Κράτους. Θὰ ἡδύνατο τις λίαν ἐπωφελῶς νὰ συμπληρώσῃ τὴν μελέτην τοῦ ἔργου τούτου διὰ τῆς ἀναγνώσεως δύο ἀρθρων δημοσιευθέντων ἐν τῷ Ἀρχείῳ Φιλοσοφίας καὶ θεωρίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἐν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Sassari κ. Castiglia ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τὸ ἔργον τοῦ Giorgio Del Vecchio εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἱδεοκρατίας ἐν Ἰταλίᾳ» ("Ἐτος Ι", τεῦχος 2') καὶ ἔτερον ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν κ. Κ. Τσάτσου, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τὸ ἔργον τοῦ «Giorgio Del Vecchio» ("Ἐτος Δ', Τεῦχος 1 — 2).

Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅπερ καθιστᾶ ἔτι μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν τὴν μελέτην τοῦ ἔργου τούτου, εἶναι ἡ προσπάθεια τοῦ συγγραφέως, δπως βάσει τῶν γενικῶν κατευθυντηρίων γραμμῶν τοῦ νομικοφιλοσοφικοῦ αὗτοῦ συστήματος δώσῃ λύσιν εἰς τὰ μεγάλα προβλήματα, ἀτινα μεταπολεμικῶς ἐγεννήθησαν καὶ ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας γενικῶς ὡς π.χ. τὸ ζήτημα τῆς Κοινωνίας τῶν Εθνῶν, τὸ ζήτημα τῆς κρίσεως τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ ἔξοχὴν εἰς τὰ προβλήματα, ἀτινα ἀνέκυψαν ἐν Ἰσαλίᾳ ὑπὸ τὸ φασιστικὸν καθεστώς. "Οσον ἀφορᾷ γενικῶς εἰς τὸν Φασισμὸν κατορθώνει ὁ συγγραφεὺς νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ καθεστώς τοῦτο οὐχὶ μόνον δὲν ἀντίκειται πρὸς τὰς θεωρίας αὗτοῦ, ἀλλὰ τούναντίον ἐν ταύταις εὑρίσκει τὴν καλυτέραν αὗτοῦ δικαιολογίαν. Εἰδικώτερον δίδει λύσιν εἰς τὸ πρόβλημα τοῦ δυνατοῦ τοῦ συμβιβασμοῦ μεταξὺ τοῦ ἀτόμου τοῦ Κράτους καὶ τῶν Corporazioni. Ἐπίσης εἰς τὸ πρόβλημα τῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἡθικῆς, τὸ δποίον λύει ὑπὲρ τῆς φασιστικῆς ἀγτιλήψεως τοῦ λεγομένου Ἡθικοῦ Κράτους «Stato etico». Ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔξετάζει εἰδικώτερον τὴν σχέσιν μεταξὺ

τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Οἰκονομίας. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου θέματος ἐκτενέστερον πραγματεύεται ὁ Del Vecchio ἐν προσφάτῳ αὐτοῦ μάλετη ὑπὸ τὸν τίτλον «Diritto et Economia», δημοσιευθεῖσῃ ἐν τῇ Rivista Internazionale di Filosofia del Diritto, Anno XV — Fasc VI.

N. Κούμαρος

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

a) ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Rivista Internazionale di Filosofia Del Diritto.

Διευθυνομένη ὑπὸ Giorgio Del Vecchio.

“Ετος XVI. Τεῦχος I (Ιανουάριος—Φεβρουάριος 1936)

Περιεχόμενα α) “Δρα.

Giorgio Del Vecchio, Giandomenico Romagnosi nel primo centenario della sua morte.

Eugenio Sperantia, Il diritto come mezzo tecnico dello spirito.

Antonio Falchi, L' oggettività del mondo sociale e il concetto di formazione storica.

Juan Llambias de Azevedo, sul concetto di «volontà generale» in Rousseau.

Ottavio Ziino, Vicende siciliane di scritti contro Rousseau.

β) σημειώσεις καὶ συζητήσεις.

Domenico Antonio Cardone, La tragedia dell'Europa.

Adriano de Cupis, Politica e misticismo.

γ') Σημειώματα, βιβλιογραφία κλπ.

“Ετος XVI Τεῦχος II (Μάρτιος—Απρίλιος 1936)

Περιεχόμενα: α) “Δρα.

Mircea Djuvara, La natura della personalità giuridica.

Giorgio Del Vecchio, L' «homo juridicus» e l'insufficienza del diritto come regola della vita.

Friedrich Darmstaedter, L' esperienza statuale in Fichte e Hegel.

β') Σημειώσεις καὶ συζητήσεις

Eugenio di Garlo, Scienza e tecnica del diritto.

Felice Battaglia, Individuo e Stato nelle «Carte dei diritti.

Σημειώματα, βιβλιογραφία κτλ.

Revue Philosophique de la France et de l'Étranger.

Διευθυνομένη ὑπὸ L. Lévy - Brühl.

"Ετος 61. Τεύχη 1 καὶ 2.

Περιεχόμενα α) "Αρθρα.

Ch. Renouvier, Lettres à L. Dauriac.

L. Chestov, Athènes et Jérusalem (συνέχεια).

H. Perls, La philosophie platonicienne du droit.

β') Κριτικαί.

J. Cavaillès, J. Terrien, Philosophie des sciences.

E. Bréhier, Histoire de la Philosophie.

Βιβλιογραφία κτλ.

Revue de Métaphysique et de Morale.

"Ετος 43. τεῦχος 1, Ιανουάριος 1936.

Περιεχόμενα

B. Croce, La Poésie et la Littérature.

G. Teissier, La Description mathématique des Faits biologiques.

J. Ghéraea. Le Problème de la Connaissance et les Durées.

R. Marjolin, Liberté et Organisation par Bertrand Russell.

B. Mirkin-Guetzvitch, Corporatisme et Démocratie.

A. Lautam. Le Congrès international de Philosophie des Sciences.

Βιβλιογραφία, ἀνακοινώσεις κτλ.

«Scientia»

Ιανουάριος 1936.

E. Cavaignac, Quelques réflexions sur l'histoire de la science.

G. Stracke. Die Bestimmung der Bahnen der Kleinen Planeten.

N. Miyabe, The Block Structure of the Earth's Crust.

R. Collin, Réflexes neuroendocriniens exteroceptifs.

F. Virgili, Dalla probabilità matematica alla realtà statistica.

Castelnovo, Les vues philosophiques d'un grand physicien.

Κριτικαί, βιβλιογραφία κτλ.

Φεβρουάριος 1936.

W. Pauli, Raum, Zeit und Kausalität in der modernen [Physik].

I. S. Bowen. The Galactic Nebulae.

S. Leclercq, Évolution de la Paléophytologie.

E. de Michelis, Nomadismo e sedentarietà nella storia e nella scienza dell'incivilimento.

Κριτικαί, βιβλιογραφίας κτλ.

Μάρτιος 1936

- G. Abetti, Gli studi spettroscopici delle atmosfere stellari.
 A. Korn, Ein ernster Wunsch: Mehr Anschaulichkeit in der Theorieenbildung der modernen Physik und Chemie.
 F. S. Bodenheimer, Equilibre et capacité de l'espace vital dans le monde vivant.
 P. Schilder, Language and the constructive Energies of the Psyche,— First Part.
 H. Hauser, Réflexions sur l'histoire des Prix.

Κριτική, βιβλιογραφία κτλ.

β') Συγγράμματα.

- Banch (Bruno) Grundzüge der Ethik, Stuttgart, W. Kolhammer 1935.
 Galuppi (Pasquale) Sull' analisi e la sintesi, Firenze, Leo Olshki 1935.
 Luther (Wilhelm) «Wahrheit» und «Lüge» im ältesten Griechentum, Borna. R. Noske, 1935.
 Nigris (Leone G.B.) L' evoluzione, Roma, Et. Studium 1935.
 Blondel (M.) L'être et les êtres, Alcan Paris.
 Rusu (Z.), Essai sur la création artistique, Alcan Paris.
 Robin (L.), Platon Paris, Alcan.
 Guillaume (P.), La Formation des habitudes, Alcan Paris.
 Ruibal (Amor A.), Los Problemas Fundamentales de la filosofía y del Dogma. El conocer Humano, 1934 Santiago.
 Croce (B.), Ultimi Saggi. Bari, Giuseppe Laterza, 1935.
 Driesch (H.), Die Überwindung des Materialismus, 1935 Rascher et Co Zürich.
 Haag (K.), Denkgerüst der Sprache 1935, Carl Winters, Heidelberg.
 Lupasco (S.), Du Devenir logique et de l'affection, J. Vrin, Paris, 1935.
 Jung (C. G.), Die Beziehungen zwischen dem Ich und dem Unbewussten, Rascher et Co Zürich.
 Léotard (G.), L'Intelligence, Paris, Alcan.
 Rey (Abel.), Les mathématiques en Grèce au milieu du V. siècle, Paris, Hermann 1935.
 Arditti (M.), Esquisse d'une Représentation Trans-Conceptuelle de l'Univers de la Sciences, Nancy, Remy frères 1935.
 Schwingnitz (W.), Mensch und Begriff, 1935, Hirzel, Leipzig.
 Stefanini (L.), Platone, τόμ. II, Padova, C.E.D.A.M., 1935.
 Zamboni (G.), Metafisica e Gnoseologia. La tipgr. Veronese, Verona 1935.
 Carrel (A.), L'homme, cet inconnu, Plon, Paris, 1935.
 Hocart (A. M.), Les progrès de l'homme, Payot Paris, 1935.
 Jung (C. G.), Wirklichkeit der Seele, Rascher & Co Zürich.
 Liebert (A.), Philosophie des Unterrichts, Berlin, 1935.
 Keyser (C. J.), Mathematics and the question of Cosmic Mind.
 Maritain (J.), La philosophie de la nature. P. Tequi, Paris, 1935.
 Pohl (J.), Philosophie der tragischen Strukturen. W. Baumüller, Wien, Leipzig, 1935.
 Schneider (E.), Entwicklungsgeschichte der naturwissenschaftlichen Weltanschauung, J. Dömer, Leipzig 1935.
 Sciacca (M. F.), Studi sulla filosofia antica, Fr. Perrella, Napoli 1935.
 Utitz (E.), Die Sendung des Philosophie in unserer Zeit, Leiden 1935.